

Vejledning til aftenskoler og andre foreninger om handicapundervisning og handicaperklæring

Indledning

Folkeoplysningsloven åbner mulighed for, at aftenskoler og andre foreninger der tilbyder folkeoplysende voksenundervisning, kan opnå et forhøjet kommunalt undervisningstilskud til deltagere, som er handicappet i forhold til et konkret undervisningsemne – i det følgende benævnt "handicapundervisning".

Særlige kendetegn for handicapundervisning

Handicapundervisning er almindelig voksenundervisning, hvor der kræves en særlig tilrettelæggelse og pædagogisk indsats, som er nødvendig for, at deltageren kan opnå fuldt udbytte af undervisningen.

Undervisningen kan tilrettelægges således, at deltagere, der er handicappede i forhold til emnet, kan integreres på et alment hold (blandende hold) eller der kan oprettes hold særligt tilrettelagt for handicappede. I begge tilfælde vil holdene have et begrænset antal deltagere. Det er op til den enkelte kommune, at fastsætte deltagerantallet på disse hold. I Hillerød Kommune er følgende gældende:

Handicaphold - maksimalt 8 deltagere

Blandende hold – maksimalt 10 deltagere

Det vil sige, at såfremt der skal ydes et forhøjet undervisningstilskud til handicapundervisning, så skal:

- deltageren være afskåret fra, at deltage på lige vilkår med ikke-handicappede.
- deltageren være handicappet i forhold til det konkrete undervisningsemne. At deltageren har et handicap er ikke ensbetydende med, at deltageren er handicappet i forhold til emnet.
- undervisningen foregå på hold med begrænset antal deltagere og hvor en særlig pædagogisk indsats er nødvendig for, at deltageren kan opnå fuldt udbytte af undervisningen.

Kursusbeskrivelse

Det er vigtigt, at der i aftenskolens eller foreningens udbudsmateriale foreligger en klar og konkret beskrivelse af undervisningsemnet og målgruppen. Det skal gøre det gennemskueligt for både deltager, underviser samt udbyder, at vurdere, om den enkelte deltager er handicappet i forhold til undervisningsforløb og emne.

Ved undervisningsforløb, der udbydes som handicaphold, skal der ligeledes være en tydelig beskrivelse af hvilke pædagogiske hensyn, der vil være behov for. Det skal fremgå af kursusbeskrivelsen, at det er et handicaphold.

I forhold til almene hold med integreret handicapundervisning er det væsentligt med en konkret beskrivelse af emneindhold, så det er nemt for parterne, at afgøre om deltageren er handicappet i forhold til det konkrete emne.

I udbudsmaterialet skal det endvidere fremgå, at deltageren vil blive gjort bekendt med vejledning til handicapundervisning og efterfølgende skal underskrive og aflevere en handicaperklæring.

Foreningen eller aftenskolen skal ligeledes underskrive erklæringen og er i øvrigt forpligtet til at benytte den pågældende kommunes handicaperklæring.

Ansvar for vurdering af fag og kursist

Såvel skoleleder, underviser eller deltager kan i mange tilfælde selv bidrage til vurderingen af, om deltageren er handicappet i forhold til det konkrete undervisningsemne. Dog påhviler det endelig ansvar overfor kommunen altid aftenskolens leder eller foreningens tegningsberettigede.

I tvivlstilfælde kan den pågældende aftenskole eller forening kontakte den kommunale administration, som har ansvaret for tildeling af undervisningstilskud efter folkeoplysningslovens bestemmelser.

Hvad er – og hvad er ikke tilskudsberettiget handicapundervisning

Det vil altid bero på en konkret vurdering af den enkelte kursist og det konkrete undervisningsforløb, om hvorvidt der er tale om handicapundervisning. Det er dog vigtigt, at understrege, at det eksempelvis i sig selv ikke er et handicap at være ældre eller gravid.

Herunder følger nogle eksempler på hvad der kan være – eller ikke er tilskudsberettiget handicapundervisning.

- Handicappede deltagere integreret på alment hold:
En kørestolsbruger eller gangbesværet person betragtes som almindelig deltager i fag som eksempelvis sprog, historie eller IT, men i fag som bevægelseslære kan den pågældende være handicappede i forhold til emnet.

En person, der er ordblind betragtes som almindelig deltager i fag som eksempelvis tegning, maling eller gastronomi, men i fag som sprog og historie kan den pågældende være handicappet i forhold til emnet.

- Særligt tilrettelagt hold for handicappede:

Undervisning i historie, litteratur m.v. tilrettelagt for personer, hvor indlæringsvanskeligheden beror på et handicap, som eksempelvis sent hjerneskadede eller udviklingshæmmede er handicapundervisning.

Undervisning i historie, litteratur m.v. tilrettelagt for bevægelseshandicappede er ikke handicapundervisning.

Undervisning for blinde i blindskrift betragtes heller ikke som handicapundervisning.

- Ikke tilskudsberettiget undervisning

Der kan opstå undervisningsforløb, som har karakter af genoptræning eller behandling. Det kan eksempelvis være rygøvelser tilrettelagt for personer med dårlig ryg eller kurser for angstlidende, hvor emne og formål er at formindske angstfølelsen. Det hører under anden lovgivning og kan ikke opnå undervisningstilskud efter folkeoplysningsloven.

Samarbejde mellem voksenundervisningen og institutioner, hvor undervisningen erstatter eller er en integreret del af den samarbejdende institutions virksomhed, kan heller ikke opnå undervisningstilskud.

Handicaperklæring

Aftenskolen skal indhente underskrifter fra alle deltagere på handicaphold samt for handicappede deltagere på blandede hold. Deltagerne skal skrive under på, at de er handicappede i relation til det konkrete emne. Den handicaperklæring, som aftenskolen vælger at anvende, skal indeholde de samme informationer som Hillerød Kommunes handicaperklæring (bilag 3).